

Tomáš Zmeškal

AZ ÉKÍRÁSOS SZERELMESLEVÉL

1915. november 24-én a cseh nyelvész Hrozný professzor bemutatta a világnak a hettita nyelv megfejtését – és éppen ezen a napon született meg Josef Černý. Az életét követve egyben megismerjük térségünk 20. századi történetét: börtön, kínzás, árulás, erőszak, sértődés, megbocsátás...

Az egészet azonban mégsem a keserűség jellemzi, hanem a cseh írótól megszokott csendes derű. A történelmet sem egyoldalúan ábrázolja, hanem árnyaltan, több nézőpontból, olykor szürreálisan, mégis átélhető módon.

A történelmi családragény Csehszlovákiából indul, és a mai Csehországba vezet, mozaikszerűen épül fel, más időszakok és távoli helyek tűnnek fel, megismerjük Josef és Květa szerelmét, házasságát, ott állunk a lányuk esküvőjén, és végül az a bizonyos, ékírással írott szerelmeslevél is megtalálja az olvasóját.

David Szalay

AZ ÁRTATLANSÁG

1948 tavaszán Alekszander őrnagyot az MGB – a KGB elődje – egy elszigetelt pszichiátriai klinikára küldi az Urál hegységbe, hogy egy bizonyos páciens, Anatoly Yudin után nyomozzon, aki valaha zongorista volt, majd súlyosan cselekvésképtelenné vált második világháborús veterán, s akit hosszú idők óta halottnak hittek.

Huszonöt évvel később, 1972 nyarán – azon a nyáron, mely során Nixon Moszkvába látogat, megtartják a Fischer–Spassky-sakkmérkőzést, és lezajlik a müncheni olimpia túsdrámája – a hidegháború a détenté szakaszába lép, és azok az értékek, melyek Alekszander életét formálták, megkérdőjeleződnek.

A múlt eseményeitől üldözötten, sztálinista hittel felvértezve újból a veszély torkába veti magát, emlékei mélyéről megpróbálja előásni a Yudin-ügyet, megfejtetni, hogy milyen hatással volt az életére és azokéra, akiket szeretett.

Ismerjük a rendőrállamiság és a tisztogatások borzalmaival, de ez a könyv most a kommunista Oroszország hétköznapijaiba is elvisz minket, hogy saját bőrünkön érezzük a rezsim hatásait, az ideológiák és intézmények hatalmát, melyek meghatározzák az életet – eltiporják, vagy értelmet adnak neki.

Afonso Cruz

KOKOSCHKA BABÁJA

Oskar Kokoschka, a festő annyira bele volt bolondulva Alma Mahlerba, hogy amikor véget ért a kapcsolatuk, készíttetett egy élethű babát, amely szerelme minden egyes részletét hűen lemásolta. A bábkészítőnek írt levelébe, amelyet a babához mellékel, és amelyet pontos leírással ellátott rajzok kísértek, még azt is belevette, hogy a bőrnek mely ráncait tartja nélkülözhetetlenek. Kokoschka, aki nem akarta véka alá rejtteni a szenvedélyét, a városban sétálgatott a babával, eljárt vele az operába. Egy nap aztán elege lett belőle, a fejéhez vágott egy üveg vörösbor, és a baba a szemébe került. És innentől kezdve sok ember sorsában töltött be létfontosságú szerepet, olyan emberek életében, akik túléltek a második világháborúban a Drezdára hullott négyezer tonna bombát.

Afonso Cruz (1971) sokoldalú figura: nemcsak író, hanem kiváló grafikus és közismert zenész is egyben. Könyveit saját alkotásai díszítik, de számtalan mesekönyvet is illusztrált már, és ezen kívül még animációs filmeket is rendez. A bluesos, swingses dalokat játszó The Soaked Lamb nevű zenekarban gitározik, bendzsózik, ukulelézik, vagy ha kell, hát énekel. Írói karrierje 2008-ban indult az *Isten húsa* (A Carne de Deus) című regényével. Nagyon termékeny alkotó, írásaival számos portugál díjat nyert már. Legjelentősebb nemzetközi sikere, hogy a *Kokoschka babája* 2012-ben elnyerte az Európai Unió irodalmi díját.

Ioana Pârvulescu

AZ ÉLET PÉNTEKEN KEZDŐDIK

Egy öntudatlan ember fekszik Bukarest külterületén. Senki sem ismeri a különös idegent, ezért aztán mindenféle híresztelések terjednek el. Bűnöző? Nemzetközileg körözött szélhámos? Vagy csak egyszerűen őrült? A különböző szereplők egymásba fonódó történeteiből végül nem is a titokzatos alakról tudunk meg többet, hanem a kötet igazi főszereplőjéről: a századforduló Bukarestjéről. A regény ugyanis 1897 utolsó 13 napját beszéli el, és egy, minden szereplőt bemutató, drámai utolsó jelenettel zárul, ahol az óév búcsúztatásaképpen betekintést kapunk a szereplők jövőképebe – a mi jelenünkbe. Így gondolja ezt Dan Creu, alias Dan Kretzu, korunk újságírója is, aki rejtélyes módon csöppent vissza a múltba. Ebbe a kivételes és elragadó korba kalauzolja az olvasót a regény – amely egyúttal Pârvulescu első szépirodalmi munkája. És bár épp csak egy futó pillantást vethetünk erre a csaknem elfeledett világra, arra ennyi is elég, hogy felismerjük, mennyire más és mégis mennyire hasonló a miénkhez.

„Meghívtak, hogy kezdjem az 1998-as évet – nicsak, milyen butaságot írtam, és milyen furán néz ki! 1898, természetesen.”